

1. sz. melléklet: KULCSKIFEJEZÉSEK

attitúd [attitude, attribute]	A →kompetencia egyik belső összetevője, egyben az MKKR egyik deskriptor kategóriája. Az attitúd a tanuláshoz, a munkához, a saját tevékenységhez kapcsolódó érzelmi és értékelő viszonyulás, megítélés, vélekedés, nézet, szándék, törekvés. Érzelmi, intellektuális és viselkedéses elemeket tartalmaz.
autonómia, felelősségvállalás [autonomy and responsibility]	A →kompetencia külső jellemzője, egyben az MKKR egyik deskriptor kategóriája. Az autonómia és a felelősség fokára utal, amely a tevékenységet végző személyt jellemzi. Az EKKR az autonómiát a szituáció ismert vagy ismeretlen, rutin vagy váratlan volta szerint jellemzi, a felelősséget a saját tevékenység, illetve a társak, távolabbi mások szempontjából jellemzi.
deskriptor [descriptor]	Leíró jellemző. A képesítési keretrendszerek egyes szintjeit definiáló, meghatározó leírások, amelyek tanulási eredményeket tartalmaznak.
fokozat [degree]	Az egyes felsőoktatási ciklusok végén elért, oklevéllel igazolt végzettségi szint: alap ~, mester ~, doktori ~
képesítés [qualification]	Egy értékelési és hitelesítési folyamat formális eredménye, melyet akkor adnak ki, amikor egy arra felhatalmazott, illetékes testület megállapítja, hogy az egyén az adott követelményeknek megfelelő tanulási eredményt elérte. Ez az EKKR által bevezetett definíció arra hívja fel a figyelmet, hogy a képesítésnek (a felsőoktatásban ez a →fokozat) értékelési aktushoz (a felsőoktatásban ez a záróvizsga) kell kötődnie, egy felhatalmazott testületnek (záróvizsgabizottság) kell döntenie, előzetes követelményekre (standardokra; a felsőoktatásban ez a →KKK) épül és az ezeknek való megfelelést, ezek elérését kell megvizsgálni és igazolni.
képesítési keretrendszer [qualifications framework]	A képesítési keretrendszer a →képesítések osztályozásának és fejlesztésének eszköze, amely az elért tanulási eredmény szintekre vonatkozó, általában szintleíró jellemzők (→deskriptorok) segítségével kifejezett kritériumrendszert tartalmaz. A ~ lehet átfogó, minden tanulási eredményre és útvonalra kiterjedő, vagy irányulhat akár csak egy foglalkozási szektorra vagy oktatási alágazatra. Legyen akár jogszabállyal megerősített vagy csak a szociális partnerek konszenzusán nyugvó, a ~ a képesítések minőségének, hozzáférhetőségének, kapcsolódásainak valamint a társadalmi vagy munkaerőpiaci elismerésének javítására ad alapot – egy ország határain belül vagy nemzetközi szinten.
képesítési rendszer [qualification system]	Egy ország képesítési rendszere minden olyan aktivitást tartalmaz, ami a tanulás elismeréséhez vezet. A rendszer magában foglalja a →képesítésekre, intézményrendszerre, minőségbiztosítási, értékelési és képesítésodaítelési folyamatokra, a képességek elismerésére és a többi, az oktatást és a képzést a munkaerőpiacra és a civil társadalommal összekapcsoló mechanizmusokra irányuló nemzeti vagy regionális szakpolitikatervezési és megvalósítási eszközt. Ezek egyike lehet a →képesítési keretrendszer is.
képesség [skills]	A →kompetencia egyik belső összetevője, egyben az MKKR egyik →deskriptor kategóriája. A képesség tartalmazza a tevékenységekben megnyilvánuló motorikus képességeket (manuális és gyakorlati készségek; módszerek alkalmazása, anyagok, eszközök és szerszámok használata), és a kognitív képességeket (logikai, intuitív és kreatív gondolkodás).
képzési és kimeneti követelmények (KKK) [educational and outcome requirements / standards]	„Azoknak az ismereteknek, jártasságoknak, készségeknek, →képességeknek az összessége, illetve az a →tudás, amelynek megszerzése esetén az adott szakon oklevél kiadható.” (Ftv.); A felsőoktatási képesítési követelménystandardokat tartalmazó és egyben a képesítéseket konstituáló dokumentum neve.
képzési terület [study fields / domain]	A magyar felsőoktatás képzési tevékenységeinek szakterület alapú osztályozása, amelyet szabályozási céllal hozott létre a jogalkotó. Bár nincs pontosan fedésben vele, közel áll a tudományterületek/diszciplínák akadémiai osztályozásához, vagy az ISCED statisztikai osztályozásához. „Azoknak a szakoknak és képzési ágaknak kormányrendeletben meghatározott összessége, amelyek hasonló vagy részben megegyező képzési tartalommal rendelkeznek.” (Ftv.)
kimeneti leírás/kimeneti standard (eredménykövetelmény, eredményelvárási) [outcome level descriptor]	A →képesítési keretrendszerek egyes szintjeit leíró, azokat jellemző állítások sora, amely az adott szintre vonatkozó célokat, elvárásokat, standardokat (mint közös nevezőt) fogalmazza meg →tanulási eredmények segítségével. ~ szolgálhat képzési programok, modulok, tantárgyak követelménystandardjainak vagy referenciáinak jellemzésére, meghatározására is.
kompetencia [competence]	Pszichikus képződmények olyan rendszere, amely alkalmassá tesz valakit arra, hogy egy adott területen eredményesen tudjon tevékenykedni. A kompetencia belső összetevőiként a →tudást, az →attitűdöket/nézeteket/diszpozíciókat, illetve a →képességeket különböztetik meg. A kompetenciát jellemzi a tevékenység során érvényesülő →autonómia, illetve a felelősségvállalás szintje.
tanulási eredmény [learning outcome]	Írott kimeneti állítás arra vonatkozóan, hogy tanulásának elismertetéséhez a tanulónak mit kell elsajátítania tanulási folyamata során. A ~ek összefoglalják, hogy az egyén mit →tud, mire →képes, mennyire →autonóm, és milyen egyéb →kompetenciával rendelkezik a kurzus, modul (tanulási folyamat) végén, illetve a →képesítés megszerzésekor.
tudás [knowledge]	A →kompetencia egyik belső összetevője, egyben az MKKR egyik →deskriptor kategóriája. Az elemi információk és tények deklaratív tudásként tárolódnak, amely tudatosan hozzáférhető és explicit módon felidézhető. A szemantikus (tény) tudás a világgal kapcsolatos ismeretek, tények és képzetek összessége. Alapvető fogalmak komplex egységekbe, sémákba szerveződnek, amelyek komplexitásukban különböznek egymástól. Az absztrakt fogalmakról való tudás mélysége és kiterjedtsége eltérő a különböző szinteken.